

Allen Newman: Vasemberek

Lovagok és királyok trilógia

Részletek:

Amikor a szakadt gúnyás férfi meglátta a levelüket vesztett fák között közeledő lovasokat, rögvést eldobta a hóna alatt szorongatott, hánccsal egybefűzött rőzsényalábot, és futásnak eredt.

Raynard csodálkozva figyelte a fatörzstől fatörzsig szökellő, görnyedt alakot. Nem értette, hogy a kegyetlen megtorlás ellenére a falusiak miért veszik félvállról a veszélyt, és miért próbálnak fát lopni uruk erdejéből. Aztán pedig, ha rajtakapják őket, miért nem vállalják az elkövetett bűnt, s fogadják el a megérdemelt büntetést Golubar atya tanítása szerint. Talán ők nem hisznek a Felsőbb Háromságban és a Szent Törvényekben?

Raynard nem tudta a választ saját kérdésére, de bármi lehetett is az ok, a fatolvaj láthatóan nem kívánt szembenézni Runegat báróval, és zihálva, minden erejét megfeszítve vonszolta magát az erdő mélye felé, talán abban bízva, hogy a sűrűn álló fák és lelógó ágak között a lovasok nem tudják követni. A térdig érő hóban minden lépésért meg kellett küzdeni, de ha nyár van, és semmi nem akadályozza a rohanásban, akkor sem lett volna esélye, hogy elmeneküljön a nagyúr és kísérete elől. A foszlott rongyokba burkolódzó férfi mégis megpróbálta.

Raynard látta, hogy apja arcán győzedelmes vigyor ömlik szét, hasonlatos ahhoz, midőn szarvasűzés közben megpillantja a sebesült prédát. Nem embervad hajtására készült, de örvendett a sors illetén fordulatának.

– Hej, hej! – kiáltotta Jhorasan Runegat. – Az arcátlan tolvaj azt hiszi, hogy megszökhet előlünk! Gyerünk, fiaim, vágjatok elébe!

Raynard tudta, hogy apja nem hozzá intézte a szavait, hanem két idősebb fivéréhez, Lenardhoz és Natharhoz, mégis megsarkantyúzta póniját, és igyekezett eleget tenni a parancsnak. A póni prüsszkölve tört előre a hasa aljáig érő hóban, de minden erőfeszítése hiábavaló volt, a két erőteljes csődörrel nem tudta tartani a lépést, azok könnyedén eldübörögtek mellette. A nehéz paták által felvert hózárpor beterítette Raynardot.

A fiú dühösen az ajkába harapott. Ő még csak tizenkét éves volt, és nem kaphatott igazi lovat, apja mégis elvárta tőle, hogy versenyre keljen testvéreivel. De mint ahogy kardpárbajban, futásban, birkózásban vagy úszásban, lovaglásban is alulmaradt velük szemben. Nem csoda, ők már felnőtteknek számítottak, a háborúba is elkísérhették a bárót, mégis mindig hozzájuk mérték a tudását.

Lenard és Nathar hidegtől kivörösödött arcán látszott, hogy élvezik a vadászatot. Könnyedén a menekülő férfi elé kerültek, és elállták az útját.

A fatolvaj megpróbált jobbra kitörni, de ott is vadászok bukkantak fel, balra sem mehetett, mert abból az irányból Montmoren közeledett két vazallus, Fritahr és Carraldo társaságában, hátulról pedig a nagyúr érkezett, legkisebb fia kíséretében. A visszafogott lovak torkából gőzölögve tört elő a lehelet.

A kör bezárult.

Raynard látta a megadást a férfi szemében, és a győzedelmes, egyben csalódott villanást az apjában. Jhorasan Runegat hosszabb és élvezetesebb hajszára számított. Megvetette azt a vadat, amelyik megáll, és remegő inakkal várja be végzetét.

– Mi a neved, tolvaj? – mennydörögte a nagyúr.

– Filotas, uram.

Raynard soha nem találkozott hozzá hasonlóan öltözött alakokkal. Caervon kastélyában még az istállófiú is alig kopott – igaz, mások által levetett – nadrágot és inget hordott, míg a fatolvaj ruháit több különböző darabból fércelték össze, molyrágta subája szakadt és lyukas volt,

csizmát pedig nem hordott, helyette koszlott, fakó gyolcs fedte a lábát, amit szorosan körbetekert madzaggal rögzített.

– Fát loptál az erdőmből, Filotas.

A férfi lelógó bajsza megremegett. Fagymarta, elkéült ujjával lekapta a kucsmát a fejről, és térdre rogyott. A koponyája tetején már kopaszodott, máshol a hajszálai zsíros csimbókba rendeződve, izzadtan tapadtak a fejbőrére.

– Kegyelmezz, uram! Csak a földre hullott ágakat kapartam össze a hó alól! A tél kemény, és a családom megfagy, ha nincs mivel tüzelnünk!

– Megszegted a törvényt – hangzott Jhorasan Runegat érzelemmentes hangja. – Tudod, milyen büntetés jár ezért.

– Ne, uram, kérlek, ne tedd! Ha nem tudok dolgozni, a családom éhen hal!

– Erre hamarabb kellett volna gondolnod. Kössétek ki!

A két vazallus leugrott a nyeregből, és a kegyelemért sikoltozó parasztot a legközelebb álló tölgyfához vonszolták. Fritahr arccal előre nekitaszította Filotast a jeges fatörzsnek, olyan erővel, hogy az állcsont reccsenése is hallatszott, míg Carraldo a túloldalon hurkot vetett a paraszt csuklójára. Raynard látta, hogy a fát ölelő férfi ajka felrepedt, és egész szája vértől vöröslik.

– Meztelenítsétek le!

A vazallusok egyetlen rántással szétszakították a fatolvaj hátán a ruháját, és a rongyok alól előtűnt Filotas hónál is fehérebb bőre.

Runegat báró leakasztotta a nyereg mellől állandóan magával hordott korbácsát, és legkisebb fia mellé kormányozta csatalovát. A hatalmas termetű csödör a póni mellett tüzet lehelő szörnnyetegnek látszott.

– Tessék – nyújtotta le a korbácsot a nagyúr Raynardnak. – Menj, és húzzál rá tized! De keményen ám, úgy, hogy élete végéig megemlegesse!

Raynard tétován nyúlt a bőrrel körbetekert, ezüstszőgekkel kivert nyél után. Látta már elégszer, hogy apja miként fenyíti meg az engedetlen szolgákat, de a büntetés végrehajtását soha nem bízta másra.

Eddig.

Lehet, hogy csak próbára akarja tenni őt? S ha igen, melyik a helyes választás: az-e, ha elfogadja a kegyet, vagy az, ha visszautasítja?

Mielőtt dönthetett volna, a nagyúr váratlanul szétnyitotta az ujjait, s ha Raynard az utolsó pillanatban nem nyúl utána, a korbács a hóba hullott volna. Sikerült azonban elkapnia, és keményen öklébe szorítania a nyelét, így nem vált gúnyos tréfák célpontjává.

A fiú leugrott pónija hátáról, és a vazallusok által taposott csapást követve a fatörzsig lépdelt. Ott megállt, és a paraszt libabőrös hátát bámulta.

Hideg volt, és a férfi félt. Szájából ziháló kortyokban, gejzirként tört elő a meleg levegő, a tagjai remegtek, és a bokája körül a hóban sárga folt kezdett terjedni. Raynard még nem látott ennyire sovány embert, akinek szinte a csontjára feszül a bőre, és a pergamenvékony réteg alatt nemhogy zsír, de hús sem rejtezik.

– Mire vársz? – hallotta apja sürgető hangját.

Nem akart csalódást okozni neki. Épp elégszer vallott már szégyent.

Felelte a korbácsot, és teljes erőből lesújtott vele.

Mintegy rémálomszerű lassúsággal és részletességgel látta, ahogy a vékony, cserzett szíjak a bőrbe marnak, és vért freccsentve mély sebeket hasítanak a paraszt húzába. Attól a pillanattól kezdve Filotas háta már nem fehér volt, hanem vércsíkos és vörössel pettyezett.

Raynard rosszulléttel küszködve bámulta a szétnyílt sebeket, a roncsolt bőrt, a vért nedvedző nyers húst és az elővillanó csontokat. Egyszer, amikor megfogott egy macskát, és nem akarta elengedni, annak a karma hagyott ilyen nyomot maga után. De ez még annál is félelmetesebb volt.

Raynard nem bírta elviselni a vér látványát, ennek számtalanszor tanújelét adta már, apja mégsem hagyott fel azzal a szándékával, hogy megpróbálja kigyógyítani betegségéből. Ám hiába vitte magával vadászni, fia nem volt hajlandó elvágni a sebesült szarvas torkát, és a vár udvarán végrehajtott lefejezések esetén is félrekapta a tekintetét.

– Folytasd! – harsant Runegat báró dühös hangja, egészen közélről.

Raynard felnézett, és azt látta, hogy apja kősziklához hasonlatos alakja följe tornyosul. Fogalma sem volt arról, hogy a nagyúr mikor szállt le a lováról, és mióta áll mellette. Tudta, hogy nem szabad szembeszállnia vele, de hiába próbálta rávenni magát, tagjai nem engedelmeskedtek a parancsnak. Képtelen volt arra, hogy még egyszer lesújtsa.

– Hát erre sem vagy képes?! Add ide a korbácsot, és takarodj a szemem elől, te gyáva korcs!

Raynard készséggel és azonnal eleget tett a felszólításnak, de apja úgy ítélte meg, hogy csalódottságának még egy ökölcsapással is nyomatékot kell adnia.

A fiú több lépéssel arrébb elterült a hóban, és rövid időre még az eszméletét is elveszthette, ugyanis nem emlékezett rá, hogy hallotta volna bátyjai és a vazallusok kárörvendő nevetését.

Néma csend fogadta, amikor magához tért. Nem fújtattak a lovak, nem kapálták lábukkal a földet, és nem zörögtek a lószerszámokhoz ütődő fegyverek. Az első gondolata az volt, hogy mindenki eltávozott, és őt magára hagyták. Egyedül az erdőben. Meghalni.

Nem volt méltó a Runegat névre, nem volt méltó apja és fivérei szeretetére. A legszívesebben elbujdosott volna, de még ehhez sem volt elegendő bátorsága. Fekve maradt hát a hóban, és csak a kibuggyanó könnycseppeket törölte le, mielőtt az arcára fagytak volna.

– Látom, magadhoz tértél. Akkor állj talpra, és induljunk végre!

A hang hallatán oldalt fordult, és meglátta a feje mellett oszlopként álló lábakat. A csizmaszártól felfelé vándorolt a tekintete, és ahogy elért a köpenyt nyaknál összefogó, tölgylevél-formájú ezüstcsatig, már tudta, hogy Montmoren, apja lovagja takarja el a napot előle.

Megpróbált felállni, de ez nem ment könnyedén.

Raynard úgy érezte, mintha egy csapat méh költözött volna a fejébe. A kasban összevissza röpködtek, és zümmögésük szinte az örületbe kergette. Szédülését legyűrve előbb térdre küzdötte magát, majd felegyenesedett. A lábai azonban nem bírták el a súlyát. Összerogyott volna, ha apja lovagja nem lép közbe. Két erős kéz nyúlt a hóna alá, felemelte a levegőbe, és egy ló hátára helyezte őt. Kisvártatva Montmoren is nyeregbe szállt, mégpedig egyetlen mozdulattal, anélkül, hogy a kengyelt használta volna.

– Várj, mi lesz a pónimmal? – kérdezte Raynard.

– Majd hazatalál.

Raynard lenyelte az ajkára kívánczó választ. Jobb, ha nem dühíti fel a báró bizalmasát. Bár Montmoren vele mindig hűvös udvariassággal bánt, a szolgák által suttogott pletykákat nem lehetett egykönnyen feledni. A lovagot mindenki vérszomjas szörnyetegnek ismerte Caervonban, s azt tartották felőle, hogy csak a nagyúrnak engedelmeskedik, senki másnak. Még a bárónál is hatalmasabb természetű volt, valóságos óriás. Amíg Jhorasan Runegat idővel elkényelmesedett, és pocakot eresztett, amit vastag övvel próbált lefogni, segítője nem engedett sem az ital, sem a legfinomabb étkek csábításának. Vasszigorral uralkodott magán, mértékletesen élt, keveset aludt, és kemény kézzel bánt a rábízott katonákkal. De nem ezért tartott tőle mindenki, aki ismerte, hanem mert majd' szétrobbant a visszafojtott dühtől. Mindig megfeszített izmokkal járt-kelt, mintha erővel kellene legyűrnie indulatát, nehogy tombolni és öldökölni kezdjen. Szerencsére az évek óta dúló trónviszály csatáiban szabadjára engedhette haragját.

Montmoren a ló vékonyába nyomta a sarkantyúját, és a harci mén a szokásos teher másfélszeresét meg sem érezve megindult. Átléptettek a fák között. Ugyanazon az úton haladtak visszafelé, mint amerről jöttek, de Raynard csak akkor emlékezett vissza arra, mi is

történt korábban, amikor a lovak patái által széttúrt hóban meglátta a talpnyomokat, melyeket a menekülő tolvaj hagyott. Félig megfordult a nyeregben, hogy visszanézhesen.

Könnyű volt megtalálnia a helyet, ahol Filotast kikötötték, mert körülötte vértől vöröslött a hó. A paraszt még mindig a fatörzset ölelte: a háta merő vér volt, húsa pedig kékeslilára színeződött, mintha megnyúzták volna, hogy aztán otthagyják megfagyni.

– Mi... – A szavak gombóccá összeállva megakadtak Raynard torkában, és küzdenie kellett, hogy előgördüljenek. – Mi történt azzal a férfival?

– A tolvajra gondolsz? Meghalt.

– Apám ölte meg?

– Nem. Miattad fordult fel – paskolta meg barátságosan a fiú vállát Montmoren. – Ha te méred rá a tíz korbácsütést, akkor a fickó még haza bírt volna vánszorogni. Apád azonban jóval erősebb nálad. Ráadásul fel is dühítetted őt. Szerintem szerencsétlen paraszt már a harmadik csapás után kilehelte a lelkét, de a nagyúr így is végrehajtotta rajta a kiszabott ítéletet. Kemény és kérlelhetetlen ember az apád, én a helyedben többé nem haragítanám magamra...

A második sor legszélén várakozó Raynard oldalt fordította a fejét. A sisakrostély szűk részén keresztül csak egy szeletet látott a világból, hallani pedig még kevesebbet hallott. Látta, hogy egy fehérszőrű menyétet festettek a mellette várakozó társa pajzsára, aztán egy csillagokkal telehintett tabard következett, a távolabb állókból azonban még ennyit sem tudott kivenni. A nemesekkel teli emelvény halvány folt volt a látótere szélén.

Az előző esti esőt rég beitta a föld, és a nap gyilkos erővel tűzött le az égből. Raynard sisakjában úgy felforrósodott a levegő, hogy fájdalommal járt minden lélegzetvétel.

Nem hallotta a kürtszót, ezért egy szívdobbanásnyi késéssel indult meg társai nyomában. A szürke csatamén, melyet kölcsönbe kapott, gyors és engedelmes állat volt, ezért hamar felzárkózott, és kiegyenesítette a sorfalat. Az emelvény eltűnt, akárcsak a korlátokon túl tolongó köznép; csak a paták által előző nap feldúlt mező, a kavargó, aranyszín por, a vakító napsugarak és a szemközt közeledő lovag maradt, pajzsán fekete hollóval, sisakján tollbokréttával.

Fogalma sem volt, ki lehet az, kemény, vagy éppenséggel gyenge ellenfél, de tudta, hogy mindez hamarosan kiderül. A hollós lovag olyan gyorsasággal robogott felé, hogy nem maradt ideje végiggondolni, miként kellene megívnia vele.

A Sen Morand által belévert mozdulatok azonban segítettek: szinte gondolkodás nélkül felhúzta a pajzsát, teljesen eltakarva vele teste bal oldalát, aztán kissé megdöntötte azt, hogy kifelé csússzon le róla a lándzsahegy.

A tömeg felajzva ordibált, de Raynard egy szót sem értett a hangzavarból. A kiáltások egybefolytak, s a tenger hullámveréséhez váltak hasonlatossá. Vágtába ugratta a lovát, s ahogy a csatamén nekilódult, még a fogai is összekoccantak a gyors léptektől. A combjai között érezte a csődör izmainak hullámzását: hagyta, hogy a teste alkalmazkodjon a mozgáshoz, így szinte egyé vált a hátasával.

Elválasztó sorompó híján a csatamének egyenesen egymásnak rontottak.

A hollós lovag barna csődörének patái alól földgöröngyök csapódtak fel, és Raynard szemképrázttató élességgel még a ló fújtató orrlyukait is látta. A fémesen csillanó lándzsahegy a szíve felé közeledett. Erővel elszakította a pillantását ellenfele fegyveréről, és megpróbált a pajzsa közepére koncentrálni, oda, ahová a saját lándzsáját irányozta. A fekete holló vörös szemét célozta.

Mindketten találtak.

Miközben a hollót felnyársalta, Raynard érezte, hogy valami rettenetes erővel ütközik a pajzsának. Még a lova is megremegett, és kis híján hátratántorodott az ütközéstől.

Hagyta, hogy a lándzsa kihulljon a kezéből, és helyette jobbjával a nyeregkápa után kapott, és abba kapaszkodott. Lélekjelenlétének köszönhetően nem zuhant ki a nyeregből, és a következő pillanatban már túl is jutott ellenfelén.

A hollós lovag nem volt olyan szerencsés, mint ő, elvesztette az egyensúlyát, és csontropogtató erővel ért talajt.

Raynard szűk körben megfordította a lovát, és új ellenfelet keresett magának.

A táj kihalt volt, a földet hamu borította. Olyan vidéken haladt, melyet kíméletlen alapossággal felperzseltek a hátráló seregek, nehogy az őket üldöző ellenség utánpótláshoz juthasson. A termőföldeket rég nem művelte senki, de a gyomok között mégis felütötte a fejét a gabona, el kellett hát pusztítani. Az erdőben csapatok bújhattak meg, fel kellett hát gyújtani. Az elhagyatott falu házai szállást és menedéket kínálhattak, porig kellett hát azokat rombolni. A tűz nem válogatott. Semmit nem maradt utána, aminek bármiféle hasznát lehetett volna venni. S mivel Kelet-Seron szíve többször cserélt gazdát a háború során, a pusztítás egyre tökéletesebb lett, végül totálissá vált.

A parasztnak és mesterembereknek nem sok választásuk maradt: katonának álltak vagy elpusztultak. A szerencsések éhen haltak, a balszerencséseket kardélre hányták vagy a seregek nyomában járó pestisjárvány végzett velük. De ha valamelyik hadviselő félhez csatlakoztak, akkor sem hosszabbították meg sokkal az életüket. A háború során mindig a képzetlenek hullnak el elsőként: a harc kiostálja az alkalmatlanokat, és a végén csak a legkérgesebb lelkű veteránok maradnak...

Raynard úgy érezte, mintha alvilági tájon lovagolna. Szeme semmi látnivalót nem talált a lelke ürességét visszhangzó vidéken. Salakká szikkadt föld, megfeketedett facsonkok, szétporladt vályogtéglák, megolvadt cserépdarabok és a paták alatt roppanó csontszilánkok.

Por és hamu.

Semmi más.

Déltájban egy falu romjaihoz ért. Nem ismerte rá, pedig valamikor fél napot és egy átvirrasztott éjszakát töltött itt el. Akkoriban Longedocnak hívták. A házak falai most is álltak – néma mementó gyanánt –, de az ablakoknak még a keretét is széthasogatták, a tetők pedig beomlottak. Csendes volt minden, csak a döglegyek zümmögése hallatszott.

Ugyanúgy, mint Tancarvil kastélyában.

Raynard tett egy próbát a falu közepén található kúttal, de amikor a kávján áthajolva beletekintett, alig tudta megállni, hogy el ne okádja magát. Odalent puffadt tetemek lebegtek, szétmálló, kékesfehér arccal a magasba tekintve.

Ennyi elég volt számára.

Orra elé kendőt kötött, hogy a fekete pernyét be ne lélegezze, s úgy vágatott tovább nyugat felé, szemközt a lehanyatló napkoronggal, melynek vörhenyes fénye vérfolyamként ömlött végig a síkon.

A lovag sejtette, hogy még mérföldeken keresztül hasonló látványban lesz része, ezért nem állt meg pihenni. Arca szürkére színeződött a rátapadt hamutól, s a megmerevedő maszkba csak a homlokáról induló verítékpatakok vájtak fekete csíkokat.

Longedocot elhagyva kemény iramot diktált, és bár a lova futása meglassúbbodott azóta, még a szürkület leszálltával sem hagyta pihenni hátasát. Minderre megvolt a jó oka. A lakatlan senkiföldjén sehol nem találhatott vizet, s ahhoz kevés lötyögött már a kulacsában, hogy csataménjének is jusson belőle. Értelmetlen idővesztés lett volna hát pihennie.

Ifjúkorában járt utoljára ezen a vidéken, de hiába emlékezett, hogy egy patak csörgedezik a közelben, azóta minden megváltozott. A hullámzó búzamezők eltűntek, a tanyákkal és kutakkal együtt, az erdőket kivágták, a tarlót felégették. A háborúzó felek csak az egykor étellel teli vidéken átvezető utat kímélték meg. Talán azért, mert arra a felvonuló seregeknek is szükségük volt. Követte hát a hadiutat, s remélte, hogy jó irányba halad.

Valamikor bokrok szegélyezték a vízfolyást, ám most csak akkor vette észre, hogy elérte a célját, amikor a lova patái már a korlát nélküli kőhídon koppantak. Raynard kihajolt a nyeregből, és körülnézett. Az alkonyi homály ellenére tisztán kivehető volt a kiszáradt meder, amelyben az elsorvadt nádtövekből és a szikkadt, töredezett iszapdarabokból ítélve jó ideje nem csörgedezhetett víz.

Vér viszont annál inkább.

Miután kikáromkodta magát, leszállt a lováról, és a fehérszőrű csődört maga után vezetve leoldalmazott az omladékos partoldalon. Talpa alatt roppanva törtek össze az agyagtáblák. Egy pocsolya nem sok, annyi vizet sem talált a meder alján.

Nem hagyta, hogy az elkeseredés úrrá legyen rajta: megindult a folyásiránnyal szemben, a forrás felé, abban reménykedve, hogy a patak nem száradt ki, csak valahol feljebb elrekesztették. Egyre sötétebb lett, és felragyogtak odafenn a csillagok, de még ekkor sem parancsolt megálljt magának s lovának.

A csatamén lehorgasztott fejjel követte gazdáját, tétova léptei nyomán kavicsok gördültek arrébb. A sápadt hold meghátrálásra bírta a sötétséget, de ahhoz kevés fényt adott, hogy botladozáson kívül másra is képes legyen.

Jó ideje haladhattak már, elcsigázva és holtfáradtan, amikor Raynard tábortűz lángjaira figyelt fel a távolban, és öblös nevetést sodort felé a feltámadó szél. Mindez erőt adott a lovagnak, hiszen a tábortűz embereket jelentett, s talán nem véletlenül táboroztak le ott, ahol. Egyedül az készítette volna óvatosságra, ha egy hadoszlopba botlik, ám erről itt szó sem lehetett, különben nem egy, de számos máglya tüze lobogott volna egymás közelében.

Megszaporázta a lépteit, és talán lova is érezte, hogy útjuk végére értek, mert engedelmesebben emelte a lábát.

Raynard arra készült, hogy kiáltással jelzi a jöttét, ám ahogy kőhajításnyi közelségbe ért, megváltoztatta a szándékát. Akkorra ugyanis ki tudta venni, mit mondanak a hangok, és azt is, hogy az egyik egyáltalán nem nevet a többiekkel, sőt, a sikoltások közötti szünetben kegyelemért könyörög a Felsőbb Háromság nevében.

A rimánkodó férfi egy gyors imát is elmormolt, ebből nyilvánvalónak tűnt, hogy pappal akadt dolga, a kínzói pedig hárman vagy négyen lehetnek.

A lovag meglazította kardját a hüvelyében. Egyetlen porcikája sem kívánta, hogy egy ilyen fárasztó nap után még fegyvert kelljen rántania, de remélte, hogy maga a megjelenése is elegendőnek bizonyul.

Elengedte lova kantárát – az állatnak eszébe sem jutott, hogy elkóboroljon, inkább attól kellett tartania, hogy állító helyében talál összerogyini –, és belépett a tűz fénykörébe.